

Chambre des Représentants

SESSION 1959-1960.

6 AVRIL 1960.

PROJET DE LOI

modifiant l'article premier de la loi du 29 août 1919
concernant les débits de boissons fermentées.

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DE LA JUSTICE (1)

PAR Mme VANDERVEKEN-VAN DE PLAS.

MESDAMES, MESSIEURS,

Le projet n° 302-1 (1954-1955) nous a été transmis par le Sénat où il fut adopté en Commission de la Justice par 11 voix et 3 abstentions et voté en séance publique par 112 voix contre 29 et 1 abstention.

Ce projet est issu d'une proposition de loi déposée par M. Lagae (Doc. Parl. Sénat, n° 15, 1954-1955) qui avait pour objet d'atténuer, en ce qui concerne les cabaretiers-receleurs, la portée des dispositions de la loi de 1919, modifiée par la loi du 31 décembre 1925, en complétant l'article 1er, § 31, 4° par la phrase « et contre lesquels le juge aura prononcé l'interdiction de tenir un débit de boisson ».

M. Lagae précise que l'article 1er de sa proposition rend facultative pour le juge le prononcé de l'interdiction, comme il est prévu par la loi en diverses autres matières.

(1) Composition de la Commission :

Président : M. Moyersoen.

A. — Membres : MM. Charpentier, Counson, De Gryse, Mme De Riemaecker-Legot, MM. Herbiet, Hermans, Lebas, Lefèvre, Lindemans, Mertens de Wilmars, Robyns, Smedts. — Boeykens, Hossey, Mme Lambert, MM. Merlot, Messinne, Pierson, Terwagne, Mme Vanderveken-Van de Plas, MM. Van Hoorick. — Janssens, Jeunehomme.

B. — Suppléants : MM. Cooreman, Fimmers, Gendebien, Kiebooms, Lefèvre (Th.), Saint-Remy. — Bohy, Craeybeckx, Deruelles, Mme Fontaine-Borguet, MM. Tielemans. — de Looze.

Voir :

494 (1959-1960) — N° 1.

Kamer der Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1959-1960.

6 APRIL 1960.

WETSONTWERP

tot wijziging van het eerste artikel van de wet
van 29 Augustus 1919 betreffende de slijterijen
van gegiste dranken.

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE JUSTITIE (1), UITGEBRACHT

DOOR Mevr. VANDERVEKEN-VAN DE PLAS.

DAMES EN HEREN,

Het ontwerp n° 302-1 (1954-1955) werd ons overgezonden door de Senaat, waar de Commissie van Justitie het met 11 stemmen en 3 onthoudingen heeft aangenomen en waar het in openbare vergadering met 112 tegen 29 stemmen en 1 onthouding werd goedgekeurd.

Dit ontwerp vloeit voort uit een door de heer Lagae ingediend wetsvoorstel (Stukken van de Senaat n° 15, 1954-1955), ertoe strekkend voor de herbergiers-heliers de bepalingen van de wet van 1919, gewijzigd bij de wet van 31 december 1925, te verzachten door artikel 1, § 31, 4°, aan te vullen als volgt : « en tegen wie de rechter het verbod tot het houden van een slijterij heeft uitgesproken. »

De heer Lagae wijst erop dat artikel 1 van zijn voorstel voor de rechter het uitspreken van het verbod facultatief stelt, zoals bij de wet is bepaald in verschillende andere zaken.

(1) Samenstelling van de Commissie :

Voorzitter : de heer Moyersoen.

A. — Leden : de heren Charpentier, Counson, De Gryse, Mevr. De Riemaecker-Legot, de heren Herbiet, Hermans, Lebas, Lefèvre, Lindemans, Mertens de Wilmars, Robyns, Smedts. — Boeykens, Hossey, Mevr. Lambert, de heren Merlot, Messinne, Pierson, Terwagne, Mevr. Vanderveken-Van de Plas, de heren Van Hoorick. — Janssens, Jeunehomme.

B. — Plaatsvervangers : de heren Cooreman, Fimmers, Gendebien, Kiebooms, Lefèvre (Th.), Saint-Remy. — Bohy, Craeybeckx, Deruelles, Mevr. Fontaine-Borguet, de heren Tielemans. — de Looze.

Zie :

494 (1959-1960) — N° 1.

L'article 2 de la proposition apporte au texte du paragraphe 2 de la loi du 29 août 1919 la modification qu'entraîne l'adoption de l'article 1er.

Dans les développements, M. Lagae rappelle que l'article 1er de la loi du 29 août 1919 interdit l'exploitation d'un débit de boissons fermentées à diverses catégories de personnes énumérées sous les numéros 1 à 8 du paragraphe 1er, et notamment les personnes que se sont rendues coupables de délits contre la moralité publique, d'attentat à la pudeur, de viol, de corruption de la jeunesse, d'outrage public aux bonnes mœurs, de tenue d'une maison de jeu et de receleurs.

Dans l'énumération de ces personnes, seul le cas des personnes condamnées pour recel intéresse l'auteur de la proposition. Il considère en effet que la loi de 1919 est trop sévère pour cette catégorie de personnes.

Pour étayer sa thèse, M. Lagae invoque les arguments suivants :

1° Une condamnation du chef de recel ne présente pas socialement un danger pour le public, ni pour sa sécurité, ni pour sa moralité, comme c'est le cas pour les autres catégories de personnes citées à l'article 1er de la loi de 1919.

2° La loi ne prévoit aucune interdiction contre le voleur, quel que soit l'importance du vol, de sorte qu'une personne condamnée du chef de vol n'encourt pas l'interdiction de tenir un débit de boissons.

3° L'interdiction pour le receleur, dans le cas du débitant de boissons, ne serait pas une sanction proportionnée au délit. Elle peut causer au condamné une perte financière importante sur le prix payé par lui pour la reprise de son fonds de commerce.

M. Lagae estime qu'à l'expérience, cette limitation pour le cabaretier-receleur s'est révélée arbitraire et génératrice d'injustice. Il estime que sa proposition est judicieuse du fait que déjà la loi du 31 décembre 1925 a sensiblement atténué la rigueur de ces interdictions pour les receleurs, ainsi que pour ceux qui ont attenté à la moralité publique.

La loi du 31 décembre 1925 a limité l'interdiction « aux personnes qui ont encouru pour recel une amende supérieure à 50 francs ou une peine d'emprisonnement prononcée autrement qu'à titre subsidiaire. »

* * *

La Commission de la Justice du Sénat n'a pas suivi l'auteur de la proposition de loi. Dans son rapport détaillé (n° 229 — 1954-1955), Mme Vandervelde, rapporteur, signale que la Commission a marqué son opposition à la proposition Lagae sur deux points :

1° latitude laissée au juge de prononcer ou non à l'égard du cabaretier-receleur l'interdiction de tenir débit;

2° discrimination à ce sujet au profit des seuls receleurs.

Parmi les objections formulées contre la proposition Lagae notons que c'est précisément le danger social de recel que le législateur a voulu combattre.

Le recel dans le chef du cabaretier doit être considéré comme un véritable délit professionnel, ce qui lui donne précisément son caractère de danger social.

Artikel 2 van het voorstel wijzigd de tekst van § 2 van de wet van 29 augustus 1919 overeenkomstig de nieuwe tekst van artikel 1.

In zijn toelichting herinnert de heer Lagae eraan dat artikel 1 van de wet van 29 augustus 1919 de verkoop in het klein van gegiste dranken verbiedt aan verscheidene categorieën van personen, die worden opgesomd onder de n° 1 tot 8 van § 1, en met name aan de personen die zich schuldig hebben gemaakt aan wanbedrijven tegen de openbare zedelijkheid; aanslag op de eerbaarheid; verkrachting; bederving van de jeugd; openbare schennis van de goede zeden; het houden van een speelhuis en heling.

Van die verschillende categorieën interesseren hier alleen de wegens heling veroordeelde personen de auteur van het voorstel, die inderdaad van mening is dat de wet van 1919 ten aanzien van die categorie personen een te grote strengheid aan de dag legt.

Tot staving van zijn stelling beroept de heer Lagae zich op volgende argumenten :

1° Een veroordeling wegens heling vormt voor het publiek geen sociaal gevaar en bedreigt evenmin de veiligheid of zedelijkheid ervan zoals het geval is met de overige in artikel 1 van de wet van 1919 opgesomde categorieën.

2° De wet houdt generlei verbod in voor de dief, ongeacht de ernst van de bedreven diefstal, zodat iemand die wegens diefstal is veroordeeld niet het verbod oploopt een dranksluiterij te houden.

3° Het verbod voor de heler om een dranksluiterij te houden is een al te strenge straf in verhouding tot het delict. Het kan voor de veroordeelde een aanzienlijk financieel verlies medebrengen op de prijs die hij voor de overneming van zijn zaak heeft betaald.

De heer Lagae beroept zich op de ervaring om aan te tonen dat deze beperking tot de herbergier-heler willekeurig is en tot onrechtvaardigheden aanleiding geeft. Hij acht zijn voorstel des te meer gegrond daar reeds de wet van 31 december 1925 de verbodsbepalingen aanzienlijk heeft verzacht voor de helers alsmede voor de personen die een aanslag tegen de openbare zedelijkheid hebben gepleegd.

De wet van 31 december 1925 heeft het verbod beperkt « tot de personen die wegens heling veroordeeld werden tot een geldboete van meer dan 50 frank of een niet vervangende gevangenisstraf ».

* * *

De Senaatscommissie van Justitie heeft de auteur van het wetsvoorstel niet gevolgd. In haar uitvoerig verslag (n° 229, 1954-1955) wijst Mevr. Vandervelde, verslaggeefster, erop dat de Commissie zich tegen twee punten van het voorstel Lagae heeft gekant :

1° de aan de rechter gelaten vrijheid om ten aanzien van de herbergier-heler al dan niet het verbod een sluiterij te houden, uit te spreken;

2° de discriminatie op dat stuk ten gunste van de helers alleen.

Onder de tegen het voorstel Lagae uitgebrachte bezwaren vermelden wij de volgende : dat de opzet van de wetgever precies is geweest het sociale gevaar, dat de heling oplevert, te bestrijden;

dat de heling waaraan de herbergier zich schuldig heeft gemaakt, dient te worden beschouwd als een werkelijk beroepsdelict, waaruit precies het sociaal gevaar blijkt, dat in dit misdrijf schuilt.

Le recel est aussi le complément du vol. Permettre au receleur de tenir un débit de boissons, c'est favoriser son activité.

En tout cas, il n'y a pas lieu de s'en remettre au tribunal en ce qui concerne cette interdiction.

* * *

Cependant la Commission de la Justice du Sénat n'a pas voulu s'en tenir à cette conclusion négative.

Tout en rejetant la proposition Lagae, la Commission prenant ce texte comme point de départ, a voulu envisager certains adoucissements d'ensemble à l'article 1er de la loi de 1919.

C'est ainsi que le rapport stipule que : « la gravité d'une infraction n'est pas déterminée par la place que lui assignent le Code Pénal et le tarif des peines prévues. Dans la réalité des faits, les circonstances peuvent lui enlever beaucoup de sa gravité ».

Et le rapporteur de citer deux exemples :

1° la peine d'un receleur qui, frappé de quelques centaines de francs d'amende ou d'un emprisonnement de quelques jours, n'a pu bénéficier du sursis par suite d'une condamnation antérieure pour infraction à la police de roulage, ne devrait pas être aggravée par la fermeture obligatoire du débit de boissons;

2° en cas d'atteinte à la moralité, et notamment, le délit d'adultère, souvent encore puni d'amendes élevées ou de prison, ne devrait pas entraîner *ipso facto* l'interdiction de tenir un débit de boissons.

* * *

C'est dans cet esprit que la Commission de la Justice du Sénat élaborait un nouveau texte, qui fut approuvé par le Sénat en sa séance du 25 mai 1925.

C'est le projet n° 302/1 (1954-1955) qui fait l'objet de nos délibérations.

Dans son article unique il modifie le 3° de l'article 1er, § 1er, des lois coordonnées par l'arrêté royal du 3 avril 1953, sur les débits de boissons en y ajoutant le texte suivant : « soit deux fois, soit une seule fois à une peine d'emprisonnement principal de plus d'un mois », et au 4° du même article le texte : « Ceux qui ont été condamnés pour recel, soit deux fois, soit une seule fois à une peine d'emprisonnement principal de plus d'un mois ».

Le texte du § 2, paragraphe 5 de l'article 4 des dispositions légales coordonnées par l'arrêté royal du 3 avril 1953, n'ayant plus sa raison d'être par suite des modifications proposées ci-dessus, est abrogé.

* * *

Le projet de loi 302-1 apporte donc un adoucissement aux dispositions légales existantes, pour toute personne visée au 3° de l'article 1er des lois coordonnées et prévues aux chapitres IV, V, VI, VII et VIII du titre VII du Livre II du Code Pénal, soit : les personnes condamnées du chef d'enlèvement de mineurs (IV); d'attentat à la pudeur (V); de corruption de la jeunesse et de prostitution (VI); d'outrage public aux bonnes mœurs (VII) et d'adultère et de bigamie (VIII).

Le bénéfice de l'assouplissement de la loi accordé aux cabarettiers-receleurs, par la modification au 4° de l'article

De heling is ook de aanvulling van de diefstal. Wanneer men de heler toelaat een dranksluiterij te houden, werkt men zijn activiteit in de hand.

Hoe dan ook, er is geen reden om dit verbod aan de beslissing van de rechtbank over te laten.

* * *

De Senaatscommissie van Justitie heeft het niet bij deze negatieve conclusie willen laten.

Hoewel de Commissie het voorstel-Lagae verwierp, heeft ze die tekst als uitgangspunt genomen om de mogelijkheid te bestuderen bepaalde algemene maatregelen uit te vaardigen ter verzachting van artikel 1 van de wet van 1919.

Zo wordt in het verslag betoogd dat : « de ernst van een overtreding niet wordt bepaald door de plaats welke het Strafwetboek haar aanwijst, noch door het tarief van de gestelde straffen. De omstandigheden waarin de feiten zich hebben voorgedaan, kunnen veel van de zwaarte van het misdrijf wegnemen ».

En hier haalt de verslaggever twee voorbeelden aan :

1° de straf van een heler die enkele honderden franks geldboete of een gevangenisstraf van enkele dagen heeft opgelopen en geen uitstel heeft gekregen uit hoofde van een vroegere veroordeling wegens overtreding van de verkeersvoorschriften, moet niet verzaamd worden door de verplichte sluiting van de dranksluiterij;

2° aanslag op de zedelijkheid, met name het misdrijf van overspel, dat nog dikwijls met hoge geldboeten of gevangenisstraf wordt gestraft, zou niet *ipso facto* het verbod tot het houden van een sluiterij tot gevolg mogen hebben.

* * *

In die geest had de Senaatscommissie van Justitie een nieuwe tekst opgesteld, die in de Senaatsvergadering van 25 mei 1925 werd goedgekeurd.

Het is ontwerp n° 302-1 (1954-1955), dat ons thans ter bespreking is voorgelegd.

Het enig artikel, ervan wijzigt de tekst sub 3° van het eerste artikel — eerste paragraaf — van de wetten betreffende de dranksluiterijen, samengeordend bij koninklijk besluit van 3 april 1953, door toevoeging van de volgende tekst : « *hetzij tweemaal, hetzij eenmaal tot een hoofdgevangenisstraf van meer dan één maand* », en die sub 4° door toevoeging van de volgende tekst : « *Zij die wegens heling, hetzij tweemaal, hetzij eenmaal tot een hoofdgevangenisstraf van meer dan één maand zijn veroordeeld* ».

Aangezien § 2, paragraaf 5 van artikel 4 van de wettelijke bepalingen, samengeordend bij koninklijk besluit van 3 april 1953, ingevolge de hierboven voorgestelde wijzigingen geen reden van bestaan meer heeft, wordt hij opgeheven.

* * *

Wetsontwerp 302-1 versoepelt dus, voor alle personen bedoeld sub 3° van artikel 1 van de samengeordende wetten, bestaande wettelijke bepalingen, welke zijn opgenomen in hoofdstukken IV, V, VI, VII en VIII van Titel VII van Boek II van het Strafwetboek, met name voor de personen die zich schuldig hebben gemaakt aan ontvoering van minderjarigen (V); aanranding van de eerbaarheid (V); bederving van de jeugd en prostitutie (VI); openbare schennis van de goede zeden (VII) alsook overspel en dubbel huwelijk (VIII).

De verzachting van de wet door wijziging van artikel 1, sub 4°, van de samengeordende wetten van 3 april 1953,

premier des lois cordonnées du 3 avril 1953, ne reste donc pas réservé uniquement à cette catégorie de personnes, tel que le préconisait M. Lagae par sa proposition de loi.

En réalité, tout en restant sévère pour les receleurs, le Sénat a été plus large pour l'ensemble des personnes pouvant être déchues du droit de tenir un débit de boissons, visées à l'article premier de la loi du 29 août 1919 concernant les débits de boissons fermentées.

* * *

Au cours d'une séance suivante, le rapporteur a expliqué, en guise de commentaire, qu'il comprend et approuve l'attitude du Sénat à l'égard de la proposition originale. Il estime toutefois que le texte proposé par le Sénat est judicieux, étant donné qu'il ne modifie en rien l'économie de l'article 1er de la loi du 29 août 1919.

Plusieurs remarques sont faites par les membres de la commission. Certains d'entre eux admettent un adoucissement de l'article 1er en ce qui concerne le recel, l'adultère et la bigamie, mais non en ce qui concerne les autres infractions aux bonnes mœurs. D'autres se déclarent adversaires du caractère automatique de l'interdiction de tenir un débit de boissons, estimant que les titulaires d'autres professions peuvent continuer leurs fonctions nonobstant une condamnation. Ils préféreraient laisser au juge la faculté de l'interdiction. Rappelons que les personnes frappées d'interdiction peuvent demander leur réhabilitation.

M. Mertens de Wilmars a déposé un amendement tendant à supprimer dans le 3e de l'alinéa premier toutes les dispositions, à l'exception du chapitre VIII du Titre VII du Livre II du Code Pénal.

Cet amendement est retiré après qu'un commissaire eut fait observer que le juge appréciera les cas et que lorsqu'il estimera l'interdiction comme une peine trop forte, il appliquera une condamnation de moins d'un mois.

Enfin plusieurs membres estiment qu'il est dangereux de toucher à la loi de 1919 qui a fait ses preuves. Les cafés sont des lieux de rencontre qui peuvent devenir des foyers de receleurs. Ces mêmes membres estiment que le projet est inutile et ils sont d'avis que le texte ancien ne doit pas être modifié.

Mis aux voix, l'article unique du projet est repoussé par 7 voix contre 6 et 1 abstention.

Le Rapporteur,

J. VANDERVEKEN-
VAN DE PLAS.

Le Président,

L. MOYERSON.

komt dus niet alleen aan de herbergiers-heliers ten goede zoals de heer Lagae dat in zijn wetsvoorstel had vooropgezet.

Feitelijk is de Senaat, ofschoon hij ten opzichte van de helers een strenge houding heeft aangenomen, ruimer geweest voor alle personen aan wie het recht om een drank-slijterij te houden kan worden ontzegd, en op wie artikel 1 van de wet van 29 augustus 1919 betreffende de slijterijen van gegiste dranken toepasselijk is.

* * *

Op een volgende vergadering heeft de verslaggeefster bij wijze van commentaar erop gewezen dat zij de afwijzende houding van de Senaat ten opzichte van het oorspronkelijk voorstel begreep en beaamde. Niettemin is zij van oordeel dat de door de Senaat voorgestelde tekst verantwoord is daar deze niet raakt aan de opzet van artikel 1 van de wet van 29 augustus 1919.

Door de leden van de Commissie worden verscheidene opmerkingen gemaakt. Sommigen stemmen in met een verzachting van artikel 1 met betrekking tot heling, overspel en bigamie, doch niet met betrekking tot de overige zedendelicten. Anderen spreken zich uit tegen het automatisch karakter van het verbod een slijterij te houden, gelet op het feit dat in andere beroepen personen, die werden veroordeeld, toch hun functies mogen blijven uitoefenen. Liever zouden zij de rechter vrij laten het verbod al dan niet uit te spreken. Op te merken valt dat de door een verbodsbepaling getroffen personen een aanvraag tot eerherstel kunnen indienen.

De heer Mertens de Wilmars dient een amendement in tot weglating in het eerste lid, sub 3^e, van alle bepalingen, met uitzondering van hoofdstuk VIII van Titel VII van Boek II van het Strafwetboek.

Dit amendement wordt ingetrokken, nadat een lid heeft opgemerkt dat de rechter de gevallen zal beoordelen en, indien hij tot de bevinding komt dat het verbod een te strenge straf is, een veroordeling van minder dan een maand zal uitspreken.

Ten slotte achten verscheidene leden dat het gevaarlijk is, wijzigingen aan te brengen in de wet van 1919, daar deze de toets heeft doorstaan. Herbergen zijn vergaderplaatsen welke helercentra kunnen worden. Bedoelde leden achten het ontwerp overbodig, en zijn van oordeel dat de vroegere tekst niet dient te worden gewijzigd.

Het enige artikel van het ontwerp wordt in stemming gebracht en met 7 tegen 6 stemmen en 1 onthouding verworpen.

De Verslaggeefster,

J. VANDERVEKEN-
VAN DE PLAS.

De Voorzitter,

L. MOYERSON.